

РЕШЕНИЕ

№ 873

гр. София, 02/16/2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 34 състав,
в публично заседание на 01/18/2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Тафров

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **6471** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145–чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл.118 от Кодекса за социалното осигуряване (КСО).

Образувано е по повод жалба вх.№1855 от 08.05.2021г. по описа на Административен съд–Перник, подадена от подадена от Ю. К. Г., ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], [улица], вх.Б, ет.8, ап.87, против решение №К.-31/12.05.2021г. на директора на ТП-НОИ-П., с което е оставена без уважение жалбата му с вх. №1012-13-41 от 13.12.2020г. и е потвърдено разпореждане № РВ-3-13-00902138/31.03.2021 г. на ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ – П. за възстановяване на парично обезщетение за отглеждане на малко дете за периода 02.03.2020г. до 31.01.2021г., като неоснователна.

Жалбоподателят оспорва посоченото решение поради неговата необоснованост, незаконосъобразност и противоречие с основните разпоредби на материалния закон. Моли оспореното решение да се отмени изцяло. В хода на съдебното производство Ю. К. Г. е редовно призован, не се явява, представлява се от адв.Б.В. редовно упълномощен, който поддържа жалба и моли да се уважи. Претендира разноски по делото.

Ответната страна–директорът на ТП на НОИ–П., редовно призован, се представлява от юрк.И.С., която оспорва жалбата и моли да се отхвърли като неоснователна и недоказана, претендира разноски.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по

делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: По делото се установява, че от осигурителя СТОМАНА-И. - АД са представени удостоверения относно правото на парично обезщетение на Ю. К. Г., ЕГН [ЕГН], както следва:

-за изплащане на парично обезщетение за раждане на дете по чл.50, ал.7 от КСО след навършване на 6 месечна възраст на детето за остатък от 410 календарни дни за дете Ю. Ю. Г., считано от 22.12.2019 г. до 30.05.2020 г.

-за изплащане на парично обезщетение за отглеждане на малко дете по чл.53 от КСО за дете Ю. Ю. Г., считано от 31.05.2020 г. до 11.05.2021 г.

Със заявление декларация -2бр. по реда на чл. чл.50, ал.7 от КСО и чл.53 от КСО жалбоподателят е декларирал, че правоотношението/осигуряването на майката на детето не е прекратено и че в срок от 3 работни дни от промяна в декларираните обстоятелства се задължава да подаде декларация за промяната. Със същите декларации лицето е уведомено, че ако не изпълни това задължение носи административнонаказателна отговорност по реда на чл. 349 от КСО и следва да възстанови неправомерно полученото обезщетение по негова вина заедно с дължимата лихва съгласно чл. 114, ал. 1 от КСО. В хода на административното производство са събрани доказателства, че майката на детето Ю. Ю. Г., Н. П. М. е била назначена в „Трио Плюс 63 П.“ с трудов договор, считано от 09.10.2018г. Извършена е проверка в информационната система на НОИ, при която е установено, че трудовото правоотношение на Н. П. М. е прекратено от осигурителя „Трио Плюс 63 П.“, считано от 02.03.2020г. Извършена е проверка на [фирма], приключила с констативен протокол №КП – 5 – 13 – 00894482 от 17.03.2021г., при която е прието, че жалбоподателят Ю. К. Г. не е подал ново заявление-декларация след промяната на декларираните обстоятелства /прекрътяването на трудовото правоотношение на майката на детето/ в заявление - декларацията за изплащане на парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст на основание чл. 53 от КСО и е прието, че са декларирани неверни обстоятелства, а именно, че към 31.05.2020г. (датата от която се иска изплащане на обезщетението) правоотношението/осигуряването на майката не е прекратено.

С разпореждане от 31.03.2021г. на ръководител на контрола на разходите на ДОО в ТП на НОИ-П. е приел, че Ю. К. Г., ЕГН [ЕГН] неоснователно е получил обезщетение при раждане на дете на основание чл. 50, ал. 7 от КСО след/ навършване на 6-месечна възраст на детето за остатък до 410 дни за периода от 02.03.2020г. до 30.05.2020г. в общ размер на 3 369,43лв. и парично обезщетение за отглеждане на малко дете по чл.53 от КСО за периода от 31.05.2020г. до 31.01.2021г. в общ размер на 3 040,00лв., поради това, че същият не е подал декларация, в която да декларира, че трудовото правоотношение на майката на детето е прекратено.

На основание чл. 114, ал. 1 и 3 от Кодекса за социално осигуряване и във връзка с чл.45б, ал.5, т. 8 от Наредба за работното време почивките и отпуските (НРВПО) и чл.46, ал.7, т. 7 НРВПО е постановено разпореждане № РВ-3-13-00902138\31.03.2021г. на ръководител на контрола по разходите на ДОО с което е постановено Ю. К. Г. да възстанови недобросъвестно получените парично обезщетение за бременност и раждане, парично обезщетение за отглеждане на малко дете за периода от 02.03.2020 г. до 31.01.2021г. в размер на 6 864.31 (шест хиляди осемстотин шестдесет и четири лв. и тридесет и една ст.), от които 6 409.43 лв. - главница и 454.88 лв. - дължимата лихва от датата на неправомерно полученото обезщетение до датата на

разпореждането.Недоволен от разпореждане № РВ-3-13-00902138 от 31.03.2021 г. на ръководителя по контрола по разходите на ДОО ТП на НОИ - [населено място], Ю. К. Г. е възразил, чрез жалба вх. №1012- 13-41 от 13.04.2021 г. до директора на ТП на НОИ - [населено място].

С оспореното Решение № К.-31/12.05.2021г.,Директорът на ТП на НОИ-П.,е потвърдил изцяло Разпореждане РВ-3-13-00902138 от 31.03.2021 г.на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО при ТП на НОИ – П..

В хода на съдебното производство като писмени доказателства са приети представените с жалбата и административната преписка писмени документи.

По искане на жалбоподателя са събрани гласни доказателства чрез разпит на свидетеля Н. М. майка на детето.Свидетелката заявява,че:“ от съжителството с Ю. Г. имат дете - Ю. Ю. Г., което е на 2 години и 8 месеца, родено на 11.5.2019г. От датата на раждане до днес баща му се грижи за него,а от началото на 2020г. са разделени с бащата.“ Същата твърди ,че е дала съгласие жалбоподателят Г. да ползва майчинство /бащинство/,като решили той да поеме грижите за сина им , а тя да се върне на работа.Към края на 2019 се върнала на работа,но това не им помогнало да изградят стабилна грижа за детето и довело до тяхната окончателна раздяла.Свидетелката твърди ,че прекратила трудовия си договор с „Трио Плюс 63 П.“ на 02.03.2020г.,като за това прекратяване не уведомила бащата на детето т.к. не знаела, че трябва да го уведомява,а и не поддържала отношения с него след раздялата.След прекратяване на трудовите си правоотношения се върнала в родният си [населено място],където живее и към момента.

Настоящия съдебен състав,кредитира свидетелските т.к същите са последователни и кореспондиращи с останалите доказателства по делото.

При така установената фактическа обстановка, и в рамките на съдебната проверка, съгласно чл. 168 от АПК във вр. с чл. 146 от АПК, съдът достигна до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима – подадена е в законоустановения срок, от надлежно активно легитимирана страна, адресат на актовете.

Разгледана по същество, жалбата е основателна, като съображенията за това са следните.

Оспореното решение и потвърденото с него разпореждане са издадени от компетентни органи, в съответствие и в рамките на правомощията им, определени в чл. 117, ал. 3 от КСО, на директора на ТП на НОИ-П. и чл. 114, ал. 3 от КСО.

Същите са издадени в предписаната от закона писмена форма и съдържание, поради което неоснователно е оплакването на оспорващия, че същите не съдържат реквизитите по чл. 59, ал. 2 от АПК – фактически и правни основания. От съдържанието на разпореждането и решението се установява, че същите имат фактически и правни основания – посочени са обстоятелства поради които е отпуснато паричното обезщетение на оспорващия и защо е прието от страна на административния орган, че процесните суми са недобросъвестно получени от жалбоподателят.Посочени са като правни основания съответни норми от КСО и Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване /НПОПДОО/.

В чл. 114, ал. 1 от КСО законодателят е предвидил,че недобросъвестно получените суми за осигурителни плащания се възстановяват от лицата, които са ги получили, заедно с лихвата по чл. 113 от КСО.Съгласно чл. 114, ал. 3, изр. 1 от КСО, за

възстановяване на сумите по ал. 1 и ал. 2 длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на ДОО в съответното териториално поделение на НОИ, или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на поделение, издава разпореждане, което подлежи на доброволно изпълнение в 14-дневен срок от връчването му, а изр. 2 от същата разпоредба постановява, че не се съставя ревизионен акт за начет по чл. 110, ал. 1 от КСО.

Спорът между страните е правен и се свежда до приложението на нормата на чл. 50, ал. 7 от КСО и чл.53 от КСО, които предвиждат, че осигуреният за общо заболяване и майчинство баща има право на парично обезщетение при раждане на дете в размера, определен по реда на чл. 49, след навършване на 6-месечна възраст на детето за остатъка до 410 календарни дни, през време на отпуска по чл. 163, ал. 10 и ал. 12 от Кодекса на труда /КТ/,ако отговаря на условията по чл. 48а от КСО.

Съгласно чл. 164, ал. 1 до 5 от КТ,след използване на отпуска поради бременност, раждане или осиновяване, ако детето не е настанено в детско заведение, работничката или служителката има право на допълнителен отпуск за отглеждане на дете до навършване на 2-годишната му възраст. Отпускът по ал. 1 със съгласието на майката (осиновителката) се разрешава на бащата (осиновителя) или на един от техните родители, когато работят по трудово правоотношение. През време на отпуск по предходните алинеи на майката (осиновителката) или на лицето, което е поело отглеждането на детето, се заплаща парично обезщетение при условия и в размери, определени в отделен закон. Времето, през което се ползува отпускът, се признава за трудов стаж. В случаите, когато не се ползува отпуск по ал. 1 или лицето, което ползува такъв отпуск, прекъсне неговото ползуване, на майката (осиновителката), ако работи по трудово правоотношение, се изплаща парично обезщетение от Държавното обществено осигуряване. Съгласно чл. 163, ал. 10 със съгласието на майката (осиновителката) след навършване на 6-месечна възраст на детето бащата (осиновителят) може да ползва вместо нея отпуск за остатъка до 410 дни. Наличието на всички посочени предпоставки в казуса е безспорно, вкл. правото на бащата да ползва отпуск по чл. 163, ал. 10 от КТ.Съгласно чл. 45б, ал. 5, т. 8 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските / НПОПДОО /, отпускът по чл. 163, ал. 10 от КТ се прекратява, когато трудовото правоотношение на майката бъде прекратено. Прекратяването на този отпуск има за последица и прекратяването на паричното обезщетение, защото това е юридическият факт, пораждащ правото на това обезщетение, поради което, считано от 02.03.2020г. разрешеният на жалбоподателят отпуск по чл. 163, ал. 10 от КТ е следвало да бъде прекратен, което от своя страна води до липса на една от предпоставките за изплащането на обезщетението по чл. 50, ал. 7 от КСО.Нормативно установено изискване за ползване на отпуск по чл. 163, ал. /ал. 10/ от КСО е майката да е дала изричното си съгласие, остатъкът от отпуска, за това дете, да се ползва от бащата, което в настоящия случай е налице, като съгласието ѝ, е обективизирано с нейн подпис под самото заявление за отпускането му. Друго нормативно определено изискване, имащо отношение към спора е, че майката трябва да е страна по трудово правоотношение и именно то е правопораждащият юридически факт за възможността бащата да ползва отпуска по чл. 163, ал. 10 от КТ, след като майката даде съгласието си, респ. - да се прекъсне този отпуск, когато майката оттегли съгласието си/ и за възникване на правото за изплащане на обезщетение на бащата. В тази връзка от съществено значение за преценката дали е налице недобросъвестност при получаване на недължимото обезщетение е и обстоятелството,

че оспорващият не е спазил изисквания , чието съдържание е възпроизведено и попълнено от жалбоподателят в заявление- декларация 2 бр. за отпускане на обезщетение по реда на чл.50 ал.7 и чл.53 от КСО, според което при настъпването на някои от обстоятелствата, предвидени в закона, съставляващи основание за прекратяване на отпуска, каквото е и прекратяване на трудовото правоотношение на майката,следва да подаде ново заявление декларация в 3 дневен срок.Укриването на факти от значение за съществуването на правото на обезщетение обуславя недобросъвестното получаване на обезщетението.

В открито съдебно заседание съдът предяви материалите под делото на св. М. майка на детето с което същата потвърди,че подписала декларация образец /приложение №8 към чл.45б от НПОПДОО/,заедно с Ю. Г.,но не е знаела че трябва на уведомява някого при прекратяване на трудовото си правоотношение.Видно от текста на декларацията по образец /приложение №8 към чл.45 б/ т.8 жалбоподателят и свидетелката поотделно се задължават при промяна на декларираните обстоятелства „да уведомят предприятието за да се прекрати разрешеният отпуск“.

В случая съдът приема ,че след 02.03.2020г. е налице липсата на предпоставки за изплащане на обезщетението по чл. 53, ал. 2 от КСО ,но това не е достатъчно за издаване на административния акт по чл. 114, ал. 3 от КСО,доколкото осигурителният орган е обосновал дължимостта на възстановяването на платените суми поради недобросъвестност на получило го лице. В тази насока е необходимо да се посочи, че за да бъде задължено лицето, получавало осигурителните плащания да възстанови същите не е достатъчно установяването на неоснователното им получаване. Задължението за връщане възниква в случаите, когато получилият е действал недобросъвестно, тъй като само недобросъвестно получените суми за осигурителни плащания се възстановяват от лицата, които са ги получили, заедно с лихвата по чл. 113, съгласно чл. 114, ал. 1 КСО. Изрично в тази насока чл. 114, ал. 2 КСО въвежда правилото, че добросъвестно получени суми по осигурителни плащания не подлежат на връщане от осигурените лица, с изключение на случаите по чл. 42, ал. 2, чл. 54е и при прилагане разпоредбите на международни договори, по които страна е Република България, в които случаи възстановяването им е без лихва до изтичането на срока за доброволно изпълнение.

В КСО не се съдържа легална дефиниция на понятието „добросъвестност” при получаване на осигурителните плащания.С оглед общите принципи на правото и съгласно трайната съдебна практика, добросъвестността ще е налице когато осигуреното лице е със съзнанието и субективното убеждение, че направените осигурителни плащания му се дължат. Недобросъвестно ще е лицето, което е знаело или предполагало, че няма право да получи съответното плащане. Добросъвестността по смисъла на КСО се обуславя от незнанието на фактите, които са от съществено значение за съществуването на правото.

Анализът на установените обстоятелства във връзка с осигурителния статус на майката Н. П. М. не водят до извод за недобросъвестно поведение на бащата Ю. Г., изразяващо се в съзнателно укриване на правнорелевантни факти.Съдът приема че за жалбоподателят, не е налице нито задължението,нито възможност да прецени осигурителния статус на основното правоимащо лице,както и да следи за ново настъпили обстоятелства.По делото липсват данни, че ползващият отпуска е знаел, че трудовото правоотношение на майката на детето е било прекратено.Добросъвестността се предполага до доказване на противното.

Недобросъвестното поведение на лицата в хипотезата на чл. 114, ал. 1 КСО следва да бъде доказано, което в случая не е извършено от органите на ТП на НОИ-П., които носят доказателствената тежест да обосноват фактическите констатации в оспорения административен акт. Доводите на ответната страна, че жалбоподателят е затаил правно относими обстоятелства, респ. са декларирани неверни обстоятелства а именно: че към 31.05.2020г. датата на искане за изплащане на обезщетение правоотношението на майката не е било прекратено/, съдът приема да недоказани, липсват мотиви от страна на осигурителните органи как са достигнали до тези изводи и на базата на какви доказателства. Поради което и настоящия състав приема, че не са налице недобросъвестни действия от страна на жалбоподателят, които биха могли да обосноват приложението на чл. 114, ал. 1 от КСО.

Водим от горното съдът приема, че оспореното Решение №К.-31/12.05.2021г. на директора на ТП на НОИ-П., с което е потвърдено разпореждане №РВ-3-13-00902138/31.03.2021г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО при ТП на НОИ – [населено място], като незаконосъобразни и поради което същите следва да бъдат отменени.

За разноските:

Съгласно чл.120 ал.2 от КСО, при уважаване на жалбата жалбоподателят има право да получи направените от него разноски и платеното възнаграждение за защита съразмерно на уважената част. Претенцията на жалбоподателя за разноски, формулирана още в жалбата и поддържана по същество в съдебното заседание е за присъждане на адвокатско възнаграждение от 400 лева/което е било заплатено/ съгласно договор за правна защита и съдействие, както и че жалбоподателят е направили деловодни разноски в размер на 10 лева, като е внесъл държавна такса за образуване на делото. От страна на ответника е направено възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, което следва да се разгледа на основание чл.144 от АПК, във връзка с чл.78, ал.5 от ГПК. Според разпоредбата на чл.8, ал.2, т.3 от Наредба № 1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела /при интерес от 5000 до 10 000 лв. е в размер 580 лв. плюс 5 % за горницата над 5000 лв./, в случая материалният интерес е в размер на 6 409.43 лв. - главница и 454.88 лв. При това положение съдът, приема че не налице прекомерност на адвокатския хонорар. С оглед изложеното, разноските в производството, които следва да бъдат присъдени на жалбоподателя стават общо 410 лева, от които 400 лева адвокатско възнаграждение и 10 лева заплатена държавна такса.

Водим от горното, и на основание чл. 172, ал. 2, пр. последно от АПК, Административен съд – София-град 34 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение №К.-31/12.05.2021г. на директора на ТП на НОИ-П., с което е потвърдено разпореждане №РВ-3-13-00902138/31.03.2021г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО при ТП на НОИ–гр. П.,

постановяващо Ю. К. Г. да възстанови недобросъвестно получените парично обезщетение за отглеждане на малко дете за периода от 02.03.2020 г. до 31.01.2021г. в размер на 6 864.31лв., от които 6 409.43 лв. - главница и 454.88 лв. - дължима лихва от датата на неправомерно полученото обезщетение до датата на разпореждането.

ОСЪЖДА Национален осигурителен институт-П.,да заплати на Ю. К. Г.,[ЕГН],с адрес [населено място], [улица], вх. Б,ет.8, ап.87,сумата от 410 лева,представляваща сторените от последния разноски по производството.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

съдия: